

Aan

De Voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
30 mei 2008		ET/IT / 8050617	1

Onderwerp

Visie op RFID en bescherming persoonsgegevens

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het rapport "Ambient intelligence, persoonsgegevens en consumentenbescherming" aan en de reactie van het kabinet op dit rapport, zoals ik u heb toegezegd tijdens het algemeen overleg op 13 februari 2008.

Afhankelijk van de toepassingen die door de markt ontwikkeld worden, zouden technologieën waaronder RFID, camera's, sensoren en andere ICT-toepassingen er in combinatie aan bij kunnen dragen dat er een intelligente omgeving ontstaat die zich aanpast aan de behoefte van de consument ('ambient intelligence'). Dat biedt maatschappelijke en economische kansen bijvoorbeeld in de gezondheidszorg, de logistiek en de openbare veiligheid.

Gegeven deze voortdurende ontwikkelingen en de lopende beleidsontwikkeling op nationaal, Europees en internationaal niveau, heb ik het publiek-private platform ECP.NL gevraagd om een bredere reflectie op de bescherming van persoonsgegevens in het licht van de genoemde technologische ontwikkelingen. Daartoe heeft deze een onafhankelijke denktank van experts uit maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en kennisinstellingen bij elkaar gebracht. Deze expertgroep heeft het bijgevoegde rapport opgesteld.

De expertgroep geeft daarin aan dat de uitgangspunten van de kaders om persoonsgegevens te beschermen, zoals vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de Telecommunicatiewet, volstaan, maar beveelt aan om deze ontwikkelingen goed te blijven volgen. Hoewel het op dit moment nog te vroeg is om regelgeving aan te passen, omdat de technologieën en de toepassing nog volop in

Bezoekadres	Doorkiesnummer	Telefax
Bezuidenhoutseweg 30		

Hoofdkantoor	Telefoon 070-379 6106	Behandeld door
Bezuidenhoutseweg 30	Telefax 070-379 6154	M Kreijveld
Postbus 20101	Email f.heemskerk@minez.nl	
2500 EC 's-Gravenhage	Website www.minez.nl	<i>Verzoek bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden</i>

ontwikkeling zijn, signaleert de expertgroep dat in de toekomst aanvullende technologische, juridische en organisatorische mechanismen nodig kunnen zijn.

Het kabinet volgt het advies van de expertgroep en blijft de ontwikkelingen van 'ambient intelligence' goed volgen en zal regelmatig bezien of de bescherming van persoonsgegevens nog voldoende is gewaarborgd met de regelgevende kaders.

Het kabinet ziet op grond van het rapport een combinatie van drie elementen waarmee een goede bescherming van persoonsgegevens ook in de toekomst gewaarborgd kan blijven: in de technologie zelf ('privacy by design'), in het regelgevende kader voor de uitvoeringspraktijk en door een sterke positie van de consument.

Technologie

Het kabinet is er voorstander van dat de bescherming van persoonsgegevens zoveel mogelijk gewaarborgd wordt in de technologie zelf en de manier waarop deze wordt toegepast in de praktijk. Het bedrijfsleven is in eerste instantie verantwoordelijk voor een adequate bescherming van de persoonsgegevens, ook wanneer steeds meer gegevens worden verzameld en informatie aan elkaar gekoppeld kan worden. Diverse Nederlandse bedrijven zijn in afstemming met het College bescherming persoonsgegevens (Cbp) al bezig om technologieën te ontwikkelen die de privacy van consumenten beschermen. Daarnaast ondersteunt het kabinet het initiatief 'Veilig Verbonden'. Dit samenwerkingsverband van bedrijven, onderzoeksinstituten, marktpartijen en eindgebruikersorganisaties, onder toezicht van ICTRegie heeft als doel om de Nederlandse kennis en expertise met betrekking tot veiligheid en privacy te versterken.

Het bedrijfsleven verkent op dit moment de mogelijkheden van etikettering van producten met een RFID-label, zodat voor de consument duidelijk is wanneer RFID-labels in het product aanwezig zijn. Aan het eind van het jaar zal ik u informeren over de uitkomsten van deze verkenning en de stappen die het bedrijfsleven wil gaan nemen, zoals ik u heb toegezegd in het AO van 13 februari 2008 over RFID.

Via het ondersteunen van platforms als ECP.NL en mijn contacten met de relevante netwerken als RFID Platform Nederland en DIFR blijf ik de ontwikkelingen rond RFID voortdurend volgen.

Regelgeving

Wat de bruikbaarheid van de bestaande regelgeving op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens betreft, merkt het kabinet het volgende op. In paragraaf 9.1 van het rapport wordt geconcludeerd dat het huidige instrumentarium voor de bescherming van persoonsgegevens (bedoeld is: het thans geldende wettelijk kader in de vorm van de Wbp en de Telecommunicatiewet) voldoende waarborgen biedt voor een gerechtvaardigd vertrouwen in "ambient intelligence". Het kabinet onderschrijft deze conclusie en voegt daaraan toe dat de uitgangspunten van de Wbp en de Telecommunicatiewet ook in de

nabije toekomst nodig zullen zijn om de samenleving te beschermen tegen mogelijk nadelige effecten van nieuwe technologische ontwikkelingen en toepassingen. Die laten zich op dit ogenblik echter niet voorspellen. Het kabinet wijst in dit verband op de achtergrondstudie van het Cbp van oktober 2006 "RFID Veelbelovend of onverantwoord? Bijdrage aan de maatschappelijke discussie over RFID". Het Cbp heeft in die studie geconcludeerd dat ten aanzien van RFID - één van die nieuwe technologische ontwikkelingen- de Wbp in algemene zin voldoet voor de beheersing van de risico's die met deze technologie samenhangen. Het kabinet ziet de achtergrondstudie van het Cbp als een bevestiging van de hierboven weergegeven conclusie.

In paragraaf 9.2 van het rapport vraagt de expertgroep zich af of het bestaande juridische kader voor de bescherming van persoonsgegevens afdoende is toegerust om om te gaan met de gevolgen van "ambient intelligence". De expertgroep trekt een voorzichtige conclusie dat de Wbp en de Telecommunicatiewet in de toekomst mogelijk onvoldoende zijn toegerust om het hoofd te bieden aan een groot aantal zeer uiteenlopende verschijnselen. Die verschijnselen betreffen enerzijds de technologieneutrale vormgeving van de desbetreffende wetten en anderzijds de wijze waarop in technische en organisatorische zin wordt omgegaan met persoonsgegevens in algemene zin en, meer in bijzondere zin in de telecommunicatiesector. Het kabinet meent dat deze ontwikkelingen op dit ogenblik nog zodanig onzeker zijn dat een uitspraak over de noodzaak tot wijziging van de regelgeving nog niet aan de orde is. Daar komt bij dat zowel de Wbp als hoofdstuk 11 van de Telecommunicatiewet de implementatie zijn van twee EU-richtlijnen die nauw met elkaar samenhangen. Een meer of minder fundamentele herziening van het Europeesrechtelijke kader is naar het oordeel van het kabinet dan ook de eerste stap die zou moeten worden gezet als de conclusie gerechtvaardigd zou zijn dat de fundamentele uitgangspunten Nederlandse regelgeving met betrekking tot persoonsgegevens inderdaad tekort zou schieten. De Europese Commissie heeft op dit ogenblik nog geen concrete plannen daartoe, al heeft zij in de mededeling aan het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2007 over de follow-up van het Werkprogramma voor een betere toepassing van de Richtlijn gegevensbescherming COM (2007) 87 def. aangegeven een en ander wel in studie te willen nemen. Voor wat betreft de nadere gedachtevorming binnen het kabinet over het juridisch kader in het licht van de technologische ontwikkelingen zij erop gewezen dat het de verwachting is dat de Adviescommissie Veiligheid en de Persoonlijke 'Levenssfeer (Commissie-Brouwer-Korf) zich ook over de problematiek van nieuwe technologieën en de persoonlijke levenssfeer zal uitlaten.

Consument

Tegelijkertijd is het belangrijk dat de consument een sterke positie heeft. Daarvoor is nodig dat hij goed voorgelicht wordt over de mogelijkheden en privacy-aspecten van nieuwe technologische ontwikkelingen en dat hij weet wanneer deze wordt toegepast. Bovendien moet systeemdwang voorkomen worden en moet de consument de mogelijkheid hebben tot verhaal. Door het blijvend ondersteunen van initiatieven als

DigiBewust zorgt het kabinet dat consumenten beter geïnformeerd worden nieuwe ICT-technologieën en toepassingen. De Consumentenautoriteit helpt consumenten bij het halen van hun collectieve verhaal. Dit draagt bij aan een sterkere positie van de consument. Mijn ICT-beleid is er op gericht om de positie van de consument te waarborgen en waar nodig te versterken.

Opgeteld ligt er zo dus een agenda van maatregelen en ontwikkelingen waarmee de persoonsgegevens van consumenten adequaat beschermd kunnen worden, ook in de toekomst, terwijl tegelijkertijd de kansen van RFID (en breder: ambient intelligence) voor onze economie en samenleving kunnen worden benut.

(w.g.) drs. F. Heemskerk